

Maksamaan koulualueen asemakaavan muutos, rakennusinventointi,
14.9.2022
Inventoija, Tanja Tarkkanen, Ramboll
Alustava arvottaminen 30.8. 2022 Tanja Tarkkanen, Annukka Rajala.

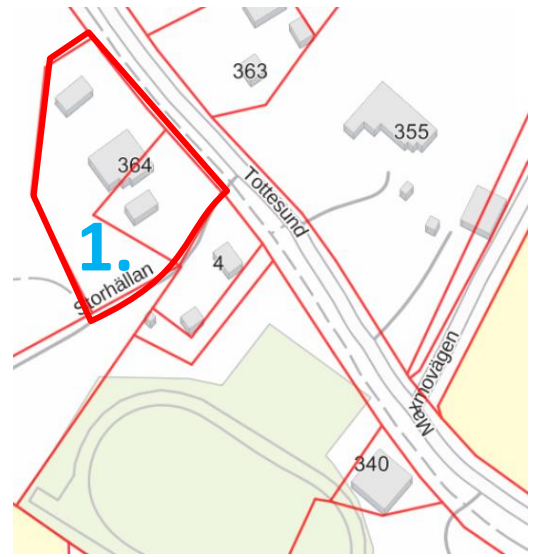
1.

KOHTEN SIJAINTI

Kohteen osoite	Tottesund 364, 66640 Maksamaa
Kiinteistönumero	10-55, 13-0

PIHAPIIRIN JA LÄHIYMPÄRISTÖN KUVAUS

Maksamaan kirkonkylän koulun (Maxmo kyrkoby skola) pihapiiri sijaitsee Maksamaan kirkonkylässä Tottesundiin johtavan tien varressa. Pihan eteläpuolella kulkee Storhällan-tie. Tottesundin tien suuntaisesti on koulurakennus, pohjoispuolella piharakennus ja eteläpuolella väliaikainen parakki. Piha-alue kiertää kiviaita. Pihalla on myös pyöräkatos ja leikkivälineitä.

Kuva: Taustakartta, raja-aineisto©MML

KOHTEN KUVAUS

Nykyinen käyttötarkoitus	Koulurakennus
Suunnittelija	rakennusmestari Erik Kamis, Vöyri
Entinen käyttötarkoitus	-
Rakennusvuosi	1933
Kerroskorkeus	2
Perustus	Harmaa pinnoitettu (betoni)
Runkomateriaali	Hirsi
Katon muoto ja materiaali	Aumakatto, saumattu punainen peltikate. Koillislappeella on kolme ja lounaislappeella kaksi puoliympyrän muotoista ikkunalyhtyä. Uuden osan saumattu peltikate on maalaamaton.
Julkisivun väri ja materiaali	Vaaleankellertävä pystyrimoitettu laudoitus. Pääjulkisivussa on viisi pilasteriaihetta, korostetun leveät valkoiset nurkkalaudoitukset. Sileä räystään aluslaudoitus jatkuu vaakalaudoitettuna palkkiaiheena seinälle. Ensimmäisen kerroksen ikkunat ovat 8-ruutuiset ja toisen kerroksen 6-ruutuiset. Ikkunoiden vuorilaudoitus on leveä ja suoralinjainen. Laajennusosan julkisivu noudattelee alkuperäisen osan tyyliä julkisivuverhouksen ja värityksen osalta.
Rakennuksen kunto	Hyvä
Muuta	1-kerroksinen laajennusosa on länsisivulla.

RAKENNUSHISTORIA

Maksamaan kirkonkylän koulussa (Maxmo kyrkoby skola) on 1–6-luokat ja siinä on toiminut koulu koko käyttöhistorian ajan. Rakennuksen vanha osa on tyylipiirteiltään uusklassismia; siinä on symmetrinen julkisivu, antiikin vaikutteiset, pelkistetyt koristeaiheet ja uusklassismin muoto ja väritys. Ikkunapuitteet ja ikkunajako

ovat alkuperäisen tyylin mukaisia. Rakennuksen pintaverhous on tehty myöhemmin hirsien painuttua. 1970-luvulla pohjoisen puoleisen sisäänkäynnin yhteydessä on ollut katos. Rakennukseen on tehty lähes koko lounaissivun laajuinen 1-kerroksinen laajennusosa vuonna 1983. Tuolloin alkuperäiset sisäänkäynnit on poistettu. Laajennuksen yhteyteen on tehty uudet sisäänkäynnit. Piharakennus on rakennettu 1930-luvulla samoihin aikoihin koulurakennuksen kanssa, mutta siihen on tehty muutoksia n. vuonna 1965, jolloin rakennuksen kaakkoissivun osa on purettu ja sisäänkäyntien yhteyteen on tehty ajalle tyypillinen sisääntulokatos. Piharakennuksen punainen pystyrimoitettu julkisivuverhous ja osa ovista ja ikkunoista ovat alkuperäisiä tai alkuperäisen kaltaisia.

Koulun pihaa rajaa etelä-, länsi- ja pohjoispuolella rajaa kiviaita. Kunnan saaman haastattelutiedon mukaan koulun silloinen oppilas Erik Nyman seurasi kiviaidan rakentamista. Koulun pihaa on rakennettu vuosien 1935 ja 1936 aikana. Arvid ja Karl Glasberg ja Oskar Nygård kuljettivat kivet hevosella ja kivireellä. Yleisen käsityksen mukaan kiviaita rakennettiin työllisyystyönä. Kunnan tietojen mukaan Maksamaan entinen kunnantalo (aiemmin kirkonkylän koulu) arkistoiheen paloi 28.3.1946, mutta säilyneen kunnanvaltuuston pöytäkirjan pöytäkirjamerkintöjen mukaan kiviaita oli mahdollista tehdä vapaaehtoisena taksvärkinä. Työnjohto annettiin tehtäväksi Viktor ja Karl Glasbergille. Kivimuuriin on tehty kulkuaukot eteläkulmaan ja länsisivulle. Kivimuurin vieressä eteläpuolella kulkeva Storhällan tie on merkittävästi koulua vanhempi ja kivimuuri voi olla tältä osin muuta muuria vanhempi.

KULTTUURIHISTORIALLISEN MERKITYKSEN ARVIOINTI

Maksamaan kirkonkylän koulun (Maxmo kyrkoby skola) pihapiirillä on paikallista rakennushistoriallista, historiallista ja maisemallista merkitystä.

Koulun pihapiirin rakennushistoriallinen arvo perustuu ikään, käytön jatkuvuuteen ja historiallisen kerroksisuuden ilmentämiseen. Koulurakennus on pääjulkisivujensa osalta alkuperäisessä tai sitä vastaavassa ulkoasussa. Rakennukseen on tehty laajennus, jonka yhteydessä alkuperäiset sisäänkäynnit on poistettu. Laajennus on tuonut rakennukseen uusia kerrostumia. Piharakennukseen on kohdistunut muutoksia, mutta siinä on edelleen alkuperäisiä tai niitä vastaavia rakennusosia, materiaaleja, ja rakennus edustaa edelleen mittakaavaltaan ja käyttötarkoitukseltaan aikakautensa rakennusta. Kiviaita on säilynyt pääpiirteissään alkuperäisessä asussaan.

Historiallinen arvo liittyy koululaitoksen ja koulurakentamisen historiaan sekä Maksamaan kirkonkylän koulun asemaan kunnassa. Rakennus toimii historiallisen tapahtuman tai ilmiön todisteena ja siitä kertovana ja tietoa lisäävänä esimerkkinä.

Maisemalliset arvot perustuvat koulun, piharakennuksen ja kiviaidan reunustaman pihapiirin näkyvään asemaan Tottesundin tien varrella. Etäälle näkyvä koulurakennus toimii maamerkinä maisemassa.

Koulun pihapiiri suositellaan huomioitavan kaavassa merkinnällä, joka huomioi kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilymisen. Koulurakennuksen vanhalle osalle suositellaan suojelumerkintää esim. sr-1 tai sr-2, ja piharakennukselle ja kiviaidalle suositellaan säilyttävää merkintää (s) tai aluumerkintää /s.

Rakennushistoriallisesti arvokas	x	Historiallisesti arvokas	x	Maisemallisesti arvokas	x
---	----------	---------------------------------	----------	--------------------------------	----------

VALOKUVIA 2022

Koulun pihapiiri pohjoisen suunnasta Tottesundin tien pihaliittymästä.

Koulun pihapiiriä lounaasta, vasemmalla punainen piharakennus, keskellä koulu ja oikealla väliaikainen parakki.

Viistokuva koulun pihapiiristä.

Koulu idästä Tottesundin tien puolelta.

Julkisivu luoteesta.

Näkymä pohjoispuolelta.

Julkisivu lounaasta, etualalla laajennus.

Pari-ikkunoiden välissä on koristeaihe.

Pilasterit ja ikkunat, oikealla pilasterin alaosa.

Pinnoitettu sokkeli ja tuuletusaukko.

Nurkan pilariaiheen alaosa ja sokkeli.

PIHARAKENNUS JA KIVIAITA 2022

Piharakennus kaakkoispuolelta.

Piharakennus koillispuolelta Totesundin tien suunnasta.

Näkymä lännen suunnasta.

Pohjoissivu.

Vanhoja ovia.

Ikkuna ja sisäänkäynnin yksityiskohta.

Kiviaita Totesundin tien vieressä etelässä.

Etelänurkkauksessa oleva aukko kiviaidassa.

Kiviaitaa Tottesundin tien vieressä pohjoisessa

Kiviaitaa pihan länsisosassa.

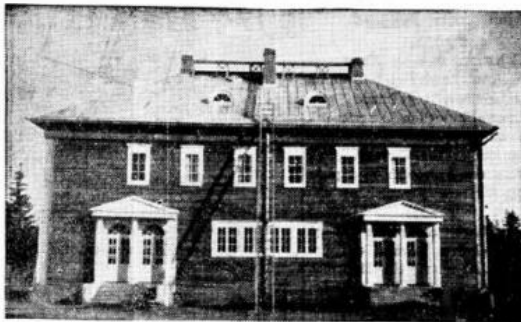
Kiviaitaa pohjoisosassa.

Aukko kiviaidassa länsisivulla.

VANHOJA VALOKUVIA

Invigningen av Maxmo kyrkobys nya folkskola.

Exteriör av nya skolhuset.

Kuva Maksamaan uudesta koulusta Vasabladetin avajaisiin liittyvän lehtijutun yhteydessä 1930-luvulla. (Vöyrin kunnan arkisto)

Kuva koulun pihamaalta noin 1950-60-luvulta. (Vöyrin kunnan arkisto)

Kuva vuoden 1979 inventoinnista, pihanäkymässä vasemmalla piharakennus ja oikealla koulu. (Vöyrin kunnan arkisto)

Kuva vuoden 1979 inventoinnista, julkisivu pihan puolelta. (Vöyrin kunnan arkisto)

Kuva vuoden 1979 inventoinnista, yksityiskohta sisäänkäynnistä. (Vöyrin kunnan arkisto)

Koulun pihapiiri vuoden 1945 ilmakuvasa (Historialliset ilmakuvat ©MML). Piharakennus oli L-muotoinen ja päärakennuksessa ei ollut laajennusta.

Koulu vuonna 2007.(ÖBO-inventointi, Minna Torppa).

Viistoilmakuva Maksamaan koulun pihapiiristä idän suunnasta vuonna 2019 (Vöyrin kunnan arkisto).